

**DEBRECEN MEGYEI JOGÚ VÁROS
EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYE**

**GÖRGEY UTCAI TAGINTÉZMÉNY
SZAKMAI PROGRAM**

Debrecen, 2022.

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény általános információi	4
2. Feladatellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Görgey Utcai Tagintézményében	4
2.1. Bölcsődei ellátás	4
2.2. Gyermek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások	4
3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői	5
3.1 Az intézmény bemutatása	5
3.2 Személyi feltételek	5
3.2.1 Szakemberkép	5
3.2.2 Személyi feltételek alakulása	6
3.3 Tárgyi feltételek	7
4. A bölcsődei nevelés- gondozás célja, alapelvei	7
4.1 A bölcsődei nevelés célja	7
4.2 A bölcsődei nevelés alapelvei	8
4.2.1 A család rendszerszemléletű megközelítése	8
4.2.2 A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása	8
4.2.3 A családi nevelés elsődleges tisztelete	8
4.2.4 A kisgyermeki személyiség tisztelet	9
4.2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	9
4.2.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése	9
4.2.7 Fokozatosság megvalósítása	9
4.2.8 Egyéni bánásmód érvényesítése	9
4.2.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	9
4.2.10 A gyermeki kompetenciafejlesztés támogatása	10
5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma	10
5.1. Gyermekkép	10
5.2. Bölcsődei nevelés feladata	10
5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	10
5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	10
5.2.3. Az érzelmi és társaskompetenciák fejlesztése	11
5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	12
6. Kiemelt szakmai célkitűzések	12
7. Szolgáltatás nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása	17
7.1 Terepintézmény	17
8. A bölcsőde kapcsolatrendszere	18
9. A tájékoztatás helyi módja	20

„A gyermekek a szeretetben fejlődnek a legjobban.

A gyökerek persze nem látszanak, de tudod, hogy azok tartják a fát.”

(Görög költő)

1. Az intézmény általános információi:

1.1	Az intézmény neve:	Debrecen Megyei Jogú Város Egye- sített Bölcsődei Intézménye
1.2	Az intézmény székhelye:	4024 Debrecen, Varga utca 23.
1.3	Működési területe:	Debrecen közigazgatási területén
1.4	Az intézmény Gyvt. szerinti besorolása:	Gyermekjóléti alapellátás
1.5	Az intézmény Gyvt. szerinti típusa:	Gyermekek napközbeni ellátása
1.6	A szolgáltató tevékenység formája:	Bölcsőde
1.7	A tagintézmény neve:	DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Görgey Utcai Tagintézmény
1.8	A tagintézmény címe:	4032 Debrecen, Görgey utca 3
1.9	A tagintézmény elérhetősége:	06-52-489-220; 06-30-924-1093 E-mail: bolcsi18@net-portal.hu
1.10.	Férőhely / csoport:	120/10

2 Feladatellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Görgey Utcai Tagintézményében

2.1 Bölcsődei ellátás:

Bölcsődénkben a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását végezzük. Az alapellátás keretében, életkornak megfelelő napközbeni ellátást nyújtunk a gyermekeknek: nevelést, gondozást, felügyeletet, tevékenykedést és étkezést. Segítjük a szülők munkavégzését.

2.2 Gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások

Időszakos gyermekfelügyelet

A családi nevelést támogató gyermekfelügyeleti szolgáltatást nyújtunk a gyed-en, gyes-en lévő szülők gyermekei részére. A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára kérheti a szolgáltatást, melyért térítési díjat kell fizetni. Nyugodt, biztonságos környezetben, a kortársakkal való együtt játszás lehetőségét biztosítjuk szakszerű felügyelet mellett.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

2007 szeptemberétől integrált bölcsődeként működünk, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, gondozását végezzük. Korai fejlesztésüket utazó gyógypedagógus végzi. A bölcsődénkbe a sérülési típusnak megfelelően az illetékes szakértői bizottságok javaslatai alapján kerülhetnek be enyhén sérült gyermekek, akik profitálni tudnak az egészséges gyermekcsoporttal való közösségből.

Ennek megfelelően:

- ép értelmű mozgáskorlátozott,
- gyengén látó, alig látó
- nagyothalló
- tanulásban akadályozott
- megkésett beszédfejlődésű gyermekek integrációját tudjuk megvalósítani.

A bölcsőde alapfeladata

A családokban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú - sajátos nevelési igényű gyermek esetében legfeljebb 6 éves korig - kisgyermek napközbeni nevelése és gondozása. Legfontosabb feladata, az életkori sajátosságokat figyelembe véve gondoskodik a három éven aluli gyermekek neveléséről, gondozásáról, valamint elősegítse testi - szellemi fejlődésüket. Ha a gyermek betöltötte a 3. életévét a bölcsődei nevelési – gondozási év végéig (augusztus 31.) maradhat a bölcsődében. Óvodai nevelésre nem érett gyermek tovább gondozható a bölcsődében.

3 Ellátandó célcsoport és terület jellemzői

3.1 Intézmény bemutatása

Bölcsődénk 1982. január 11-én nyitotta meg kapuit. Eredetileg is 120 férőhelyes bölcsődének épült, paneltechnológiai eljárással. A város északi részén helyezkedik el, a Nagyerdő közelében, az Újkerti lakótelep végén, védett, a tágabb erdős övezet révén jó levegőjű környezetben. Közvetlen gépkocsiforgalom nem zavarja a gyermekek nyugalma. Vonzáskörzetébe tartozik még az Újkerti lakótelep, a Nagyerdő és környéke, Pallag, valamint a Vezér utcai-, a Fészeklakópark, és a nagy kiterjedésű Józsa városrész is.

A közvetlen szomszédságunkban található óvodával partneri viszonyt tartunk fenn. A közelben található: általános iskolák, középiskolák, egyetem. Tömegközlekedési eszközzel és autóval is könnyen megközelíthető az intézmény.

Öt gondozási egységünk működik, a csoportszobák száma tíz.

1996 szeptemberétől egy gondozási egységben a központi ételmezés és a hozzá tartozó raktár lett kialakítva. Innen biztosítják a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye 12 tagintézménye részére az ételmezés nyersanyag ellátását. A város 12 bölcsődéjének ételmezési ellátását koordináló ételmezésvezető irányítja az ételmezési csoportot.

2007 szeptemberétől integrált bölcsődéként működünk, SNI gyermekek nevelését-gondozását végezzük.

A 2021 nyarán kezdődő TOP-6.5.1-16-DE1-2017-00008 pályázati azonosítójú projekt, épületünk energetikai korszerűsítése mellett, külső-belső megújulást eredményezett. Kicserélődtek nyílászáróink, energiahatékonyabb lett fűtésünk és világításunk. Külső szigetelésünk színezése dolgozóink és a hozzánk járó családok tetszését is elnyerte. Komplex akadálymentesítés történt a vonatkozó jogszabályok szerint. Megújult két teraszunk burkolata, és az ehhez kapcsolódó pancsolási lehetőség.

A bölcsődét igénybe vevő családok helyzete jónak mondható, a felvételi statisztikákból kiindulva jellemzően középfokú végzettségű vagy diplomás szülők kérik gyermekük elhelyezését. A családok rendezett anyagi körülmények között, gondoskodó szeretettel nevelik gyermekeiket. Sem a kimagasló anyagi jólét, sem a teljes bizonytalanság nem jellemző a bölcsődét igénybe vevő családok szociális környezetére. Évente 2-3 egyszülős családdal kerülünk kapcsolatba. A családok visszatérnek a testvérekkel, akik a környező köznevelési intézményekbe járnak.

3.2 Személyi feltételek

3.2.1 Szakemberkép

A kisgyermeknevelőink munkáját a szakmaiság és a gyermekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg. Fontosnak tartjuk, hogy legfőbb partnereink az itt

ellátott gyermekek és családjuk elégedettek legyenek. A kisgyermeknevelői közösségünk tagjaira jellemző, hogy:

- Gyermekközpontú és családközpontú szemlélettel,
- Elhivatottan és felelősségteljesen végzik a munkájukat.
- Segítőkész és toleránsan működnek együtt a dolgozói teamek.
- Segítik és támogatják egymás szakmai fejlődését, nyitottak a folyamatos megújulásra.
- Személyiségükkel és viselkedésükkel példát mutatnak a gyermekek és a szülők számára.
- Ismerik a korosztály és a sajátos nevelési igényű gyermekek jellemzőit, megfelelően alkalmazzák a pszichológiai és pedagógiai tudásukat.
- Minden tettük értékhordozó, értékközvetítő.
- Aktív és kölcsönös kapcsolatban vannak a gyermekkel.

A munkahelyi kollektíva jól képzett, erős és összetartó. A bölcsődevezető mellett 22 kisgyermeknevelő dolgozik. Közülük 12 kisgyermeknevelő rendelkezik szakirányú főiskolai diplomával, egy kisgyermeknevelő második félévét teljesítette BA csecsemő és kisgyermeknevelő szakon. Minden dolgozónak van felsőfokú szakirányú képesítése, egy munkatársunk szakvizsgázott pedagógus.

Jelenleg két pályakezdő gyakornok kisgyermeknevelőnk van, közülük egy fő pedagógus gyakornok. Egy kisgyermeknevelő gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel is rendelkezik. Az elkövetkező évben egy kisgyermeknevelő és a mosodán feladatot ellátó kollégánk tervezi nyugdíjba vonulását. A hozzánk érkező kollégáknak mintát, a jól képzett, gyakorlattal rendelkező, nyitott, elkötelezett munkatársak nyújtanak, akik között otthon érezhetik magukat.

Kisgyermeknevelőink képesek érzelmi biztonságot nyújtani a rájuk bízott kisgyermek részére. Alapvető tulajdonságaik: az empátia, elfogadás és a hitelesség. A gyermekellátást elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzik. Nevelői attitűdjük elfogadó-engedékeny.

A teljes munkatársi kör valamennyi tagja a gyermekek ellátásához kapcsolódó feladataikat szakszerűen, és lelkiismeretesen végzik. A szakképzett bölcsődei dajkák az igényesen végzett takarítási feladataik mellett szervesen kapcsolódnak a kisgyermek feladatellátáshoz is, munkarendjük a csoportban élő gyermekek napirendjéhez illeszkedik.

Az intézményben működő szakképzett varrónő precízen dolgozza fel a gyermekellátáshoz nélkülözhetetlen anyagokat, sokoldalú egyéniségével, kreatív ötleteivel színesíti mind a gyermekek, mind a közösségünk tárgyi világát.

A mosodai tevékenység fő koordinátora, a mosónő, aki körültekintően és alapos mosodai tevékenységével járul hozzá valamennyi terület gördülékeny munkavégzéséhez.

3.2.2 Személyi feltételek alakulása:

	Szakmai létszám	Technikai létszám
Bölcsődevezető	1	
Bölcsődevezető helyettes	1	
Kisgyermeknevelő	21	
Bölcsődei dajka	5	
Szakács		1
Konyhai dolgozó		4
Varrónő		1
Mosónő		1
összesen	28	7

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését, szakvizsgázott utazó gyógypedagógus végzi. Hetente két napot tölt az intézményünkben.

3.3 Tárgyi feltételek

A bölcsőde épülete akadálymentes, az általános tárgyi feltételek jónak mondhatók. A csoportszobák tágasak, világos, pasztell színvilágúak. A csoportszobák világítása korszerű. Négy csoportszobában a PVC burkolat jó minőségű, hat csoportszobában pedig laminált parketta található. A gyermekek bútorai biztonságosak, esztétikusak, környezetbarát anyagból készültek, mennyiségileg elegendők. A gyermekek bölcsődei életéhez feltétlenül szükséges alapjátékokon túl változatos, modern és hagyományos játékokat biztosítunk, melyek minőségileg, mennyiségileg kifogástalanok, biztonságosak, ugyanakkor kreatív, tevékenységre ösztönzők és esztétikusak. Az öt gondozási egység 4 fürdőszobája az elmúlt évek során felújításra került, mindegyik segíti, támogatja a gyermekek önállósodási folyamatait, a higiéniai szokások kialakulását. Reményeink szerint a közeljövőben az ötödik vizesblokkunk is korszerűsítésre kerül. Az udvarunk tágas, gondozási egységenként részben elkülönített, rendben tartott. Az udvar egy részén található természetes fű és műfű is, nagy fák mindenhol biztosítják az árnyékos területet, a napos helyek mellett. Minden gondozási egységhez tartozik, terasz, homokozó és vízpermetező.

Az udvar élményszerzésre, tapasztalatgyűjtésre ad lehetőséget. A rögzített és mobil eszközök különféle mozgásformák gyakorlását segítik; és a szabadban való változatos játékot biztosítják. A felújítások során a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztésére fejlesztő szoba is ki lett alakítva. Berendezése és felszereltsége megfelelő és bőséges, ahol a gyermekméretű asztaloknál és székeken kényelmesen tudnak a gyerekek tevékenykedni, bordásfal, tükrök, kisebb-nagyobb, könnyebb – nehezebb labdák, szín és formaérzékelő játékok, képegyeztetők, színezők, logopédiai segédanyagok, fali rajz és mágnes táblák, hangszerek, Aires háló és cd lejátszó áll a gyógypedagógus rendelkezésére. A gondozási egységekben is vannak speciális, de minden gyermek számára hozzáférhető fejlesztő eszközök. Labdamedencéje minden gondozási egységnek van, fali rajz és mágnes táblával, alagúttal, csúszdával, speciális konstruáló játékokkal, papírtéglákkal, hangszerekkel /furulya, xilofon /speciális biciklikkel, homokozó -vizező asztal, lábboltozat fejlesztő eszközökkel valamennyi gondozási egység felszerelt. Mobil fejlesztő eszközökkel: trambulín, body-roll hengerek, pad, vesco elemekkel, papírszínházzal bővíthető a tevékenységek tárháza.

A National Instruments Hungary Kft. támogatásával vásárolt bútorokkal igyekszünk olyan tereket kialakítani, mely a szülőket és a dolgozókat is szolgálja. Intézményi forrásból lehetőségünk adódott közösségi tereink néhány bútorának cseréjére. Célunk, hogy az ellátást igénybevevő családok és munkatársak azt érezzék, jó hozzánk bejönni. Az alapítványi támogatások sokféle tapasztalást és élményt adó, fejlesztő eszközök beszerzésére adnak lehetőséget.

Saját főzőkonyhával rendelkezünk, ami a HACCP előírásai szerint működik, és a korszerű konyhatechnológiai eljárásoknak figyelembevételével lett felújítva.

4 A bölcsődei nevelés-gondozás célja, alapelvei

4.1 A bölcsődei nevelés célja

A bölcsődei nevelésünk célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak

változásaihoz. Célunk, hogy a kisgyermek saját készségeit, képességeit kibontakoztathassák a bölcsődei környezetben, amelyet nyújtunk számukra. A bölcsődénkben olyan napközbeni gyermekellátás zajlik, amely a családban nevelkedő gyermekek számára a családi nevelést támogatva, a gyermekek testi-, szellemi-, érzelmi biztonságának megteremtésével elősegíti a gyermekek fejlődését, biztosítja a tapasztalatszerzési, tanulási lehetőségeket, elfogadja a kulturális, etnikai hovatartozásukat.

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott érdeklődő emberek. A kisgyermek életében az első 3 év, az első közösség meghatározó jelentőségű. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelőink személyisége meghatározó.

4.2 A bölcsődei nevelés alapelvei

4.2.1 A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésünkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A családok nevelési értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartjuk és lehetőség szerint azokat erősítve veszünk részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén, lehetőségeikhez mérten törekedünk a családok nevelési hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők számára lehetővé tegyük a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe. A tájékozódást és a megismerést segítik a nyílt napok, a szülői értekezletek. Kapcsolatépítő szerepe van a családlátogatásoknak, a szülővel történő beszoktatás a családot és a gyermeket is segíti az új élethelyzet elfogadásában. A családi délutánok és rendezvények mélyítik, és élmény düssá teszik a gyermekek, hozzátartozóik és a kisgyermeknevelőink napjait. A mindennapi találkozások során megvalósuló információcsere középpontjában a gyermek áll.

4.2.2 A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A kisgyermeknevelők figyelemmel kísérik a gyermekek egyéni fejlődését. Feladatuk az esetleges felmerülő fejlődési lemaradások, eltérések felismerése, jelzése. A kisgyermeknevelőink a szakmai folyamatok, tevékenységek tervezésénél és megvalósításánál figyelembe veszik a nevelési - gondozási folyamat elemeit, tartalmát, a gyermekek családi forrásból származó tudását, tapasztalatait. Ismerik a kisgyermek életkorának sajátos jellemzőit, az egyes gyermek, fejlődési nehézségeit, a sajátos nevelési igényű gyermekek igényeit. Szükség esetén megfelelő, adekvát nevelési, gondozási segítséget nyújtanak. A kisgyermeknevelők, a gyógypedagógus, a bölcsődei pszichológus egyéni és komplex tanácsadására van lehetőség a bölcsődénkben, akik szem előtt tartják a gyerekek állapotát és a családok igényeit, körülményeit.

4.2.3 A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete olyan alapelv számunkra, amelyre építve a kisgyermek nevelésébe, gondozásába összetett feltételrendszer biztosításával bekapcsolódunk. A bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. A család és a bölcsődénk nevelése – gondozása közötti összhang nélkülözhetetlen a kisgyermek fejlődése

érdekében.

4.2.4 A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk értékközvetítő és értékmegőrző folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

4.2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő, a saját személyiségével nagy hatással van a gyermekek fejlődésére. Szakembereinkre jellemző a gyermekközpontúság, az elhivatottság, empatikus magatartás. Támogató, segítőkész és felelősségteljes szakemberek fogadják a ránk bízott kisgyermeket. A nevelői munkánkat a gyermeki fejlődésbe vetett hit, segítő, támogató attitűd jellemzi.

4.2.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. Saját kisgyermeknevelői rendszer, a jól kialakított és megszervezett napirend, biztonságot, stabilitást jelent.

A személyi és tárgyi feltételeket úgy alakítjuk ki, hogy azok növeljék a gyermek biztonságát (saját kisgyermeknevelő rendszer, csoportállandóság). Az állandóság megkönnyíti a beilleszkedést, eligazodást az új környezetben. A kialakult személyes kapcsolat érzelmi biztonságot nyújt. A kisgyermekünk biztonságérzetét szolgálják az azonos módon ismétlődő folyamatok, amelyek kiszámíthatóak, stabil tájékozódást biztosítanak.

4.2.7 Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

4.2.8 Egyéni bánásmód érvényesítése

Minden gyermek egyedi, ezért az egyéni fejlettségének, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotának megfelelő érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban kell, hogy részesüljön. A kisgyermeknevelőink meleg, szeretetteljes odafordulással segítik a gyermekek fejlődését, figyelembe véve a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés hangulatát.

4.2.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A professzionális gondozási helyzetek bensőséges és személyes kapcsolatok kialakulását segítik. Az bensőséges helyzetek pozitív irányú kapcsolat kialakulását segítik elő a gyermek és kisgyermeknevelője között. Kisgyermeknevelőink, a gyermekekkel együttműködve, az ő aktivitásukra építve végzik gondozási teendőiket. Figyelnek az adott gyermek egyéni érési tempójára, időt adnak a gyakorlásra. Biztosítják a gyermekek korának, fejlettségének, egészségi állapotának megfelelő napi étkezést. Biztosítják az időjárásnak megfelelő öltözést,

mozgás, tisztálkodás, a pihentető alvás feltételeit.

4.2.10 A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

Biztosítjuk, hogy a kisgyermek a játékon, gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, hogy erősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságuk fenntartásával pozitív visszajelzésekkel segítjük az önálló kezdeményezéseiket, megteremtve, ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének biztos alapját.

5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma

5.1. Gyermekkép

- Boldog, derűs, vidám gyermekeket szeretnénk
- Szívesen járjanak hozzánk és érezzék jól magukat
- Egyediek, és elfogadó-befogadó gyermekek legyenek
- Pozitív hozzáállással forduljanak a felfedezés, a megismerés felé
- A környezetükre nyitottak, kíváncsiak legyenek
- Szeressék környezetüket
- Tapasztalatokat szerezzenek, mely által fejlődnek
- Igényeljék a játékot és keressék az együttműködést társaikkal

5.2. Bölcsődei nevelés feladatai

5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Bölcsődénkben folyamatos, jó kapcsolatot alakítunk ki a családokkal, mely kölcsönösségen és őszinteségen alapszik. A családokkal való együttműködés elősegíti és biztosítja a gyermekek sikeres bölcsődei adaptációját. Családlátogatás alkalmával mélyítjük a szülővel és a gyermekkel való kapcsolat kialakulását. Fontos színtere a későbbi jó együttműködés megalapozásának.

A szülővel történő beszoktatás a gyermek beilleszkedését segíti, ez a módszer megkönnyíti a gyermek számára az új környezethez való alkalmazkodást és beilleszkedést. A kisgyermeknevelőink is információt kapnak arról, hogy milyen szükségletek kielégítését tartják a családok a legfontosabbnak, milyen nevelési attitűdöt képviselnek, milyen hagyományokat preferálnak, milyen a gyermek és a szülő közötti kommunikáció, hogyan kezeli a szülő a kisgyermek érzelmi megnyilvánulásait.

5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészségnevelésnek preventív megelőző feladata van, célja az egészségkultúra emelése, olyan magatartási forma kialakítása, amelyben az egyén a saját egészségének a megóvására törekszik.

A csecsemő és a kisgyermek fogékony a jó szokások kialakítására, ezért fontos az egészségnevelési munkát tudatosan végezni ebben a korban. Feladatunk: a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés

támogatása. A primer szükségletek, egyéni igények szerinti kielégítése. Az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakításának segítése. Ehhez nagyon fontos a folyamatos jól szervezett napirend kialakítása. Az életkornak megfelelő egészséges táplálkozás biztosítása, a szabadban való tartózkodás minősége és mennyisége, a mozgás és a nyugodt alvás feltételeinek megteremtése. A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás teszi lehetővé, amely elősegíti a gyermek biológiai – fiziológiai szükségleteinek kielégítését. Nevelő hatása a gondozás közben, a kultúrhygiénés szokások kialakításában és a testi képességek alapjainak differenciált fejlődésében mutatkozik meg. Az egészséges életmódhoz szorosan hozzátartoznak az alapvető szükségletek: táplálkozás, pihenés, mozgás, szabadlevegő, az aktívtevékenység, és a biztonságos környezet. Általános elve: a közösség szükségletei mellett az egyes gyermek szükségleteinek figyelembevétele.

Bölcsődénkben a csoportok a napirendet a gyermekek otthoni életritmusát figyelembe véve, a kisgyermekek szükségletei szerint alakítják. A gyermekeknek napi négyeszeri étkezést biztosítunk, amelyet élelmezésvezető állít össze, a korosztályok és egyéni igényeiket figyelembe véve. Minden gyermek felé közvetítjük a kultúrhygiénés szokások megismerésének és gyakorlásának lehetőségét. A mozgásformák gyakorlására a nap bármely szakában lehetőség van, a napirendünket úgy alakítjuk, hogy a lehető legtöbb időt a szabadban töltsék a gyermekek. A pihenés feltételeit biztosítjuk, és a gyermekek igényei szerint lehetővé tesszük. A környezet aktív megismerését sokféle, változatos módon tesszük lehetővé, figyelembe véve az egyéni sajátosságokat, az évszakokat, az aktualitásokat; az élménynyújtást a gyermekek igényeihez igazítjuk. Bölcsődénk tiszta, higiénikus, biztonságos környezetben neveli és gondozza a gyermekeket.

5.2.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermek szocializációjának elsődleges színtere a család, itt érik az első érzelmi hatások, itt tanulja meg az alapvető emberi értékeket. A későbbiekben, úgynevezett másodlagos szocializációs tényezőként lépnek be, a tágabb környezeti hatások, köztük a bölcsőde is. A hozzánk érkező gyermekek érzelmi fejlődésére és szocializációjának segítésére nagy gondot fordítunk. Fontosnak tartjuk a derűs, nyugodt légkör biztosítását, segítjük a gyermekek beilleszkedését.

Segítjük a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok kialakulását, az együttélés szabályainak elfogadását, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődését. A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felkeltésével és fenntartásával folyamatos az intézményünkben. A sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére, gondozására külön gondot fordítunk, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez. Az ép és sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének a kulcsa az érzelmi biztonság nyújtása, alapja a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, segíti a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődését. Bölcsődénkben a tárgyi környezet és személyi környezet, a tevékenységek minden gyermek számára biztosítja a környezet és egymás aktív megismerését. Ebben a környezetben az ép gyermekek mintát nyújtanak a sajátos nevelési igényű gyermekek számára, és a fejlődésük többoldalú megtámogatása által csökkennek, azok a hátrányok mely a társadalomba való beilleszkedésüket nehezíti. Az ép gyermekek számára lehetővé teszi a másság megismerését, partnerséget alakít ki a sajátos nevelési igényű gyermekek és ép társaik között.

5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás biztosítása által segítjük a megismerési folyamatok fejlődését. A megismerő folyamatok alapját az érzékelés, észlelés útján szerzett játékos tapasztalat képezi. A gyermeki kíváncsiságból eredő érdeklődésre épülő ismeretszerzésnél a gyermekek meglévő ismereteire támaszkodunk. Úgy szervezzük a mindennapjainkat, hogy a gyerekek cselekvő részesei legyenek a felkínált folyamatoknak, a kíváncsiságukból eredő érdeklődésre épülő ismeretszerzés változatos formáit biztosítjuk. A játék a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység, melyhez elegendő időt, eszközt biztosítunk. Aktuális érzelmi állapotukhoz igazítva ajánlunk fel olyan tevékenységeket – alkotás, zenei és irodalmi élménynyújtás, mozgásos játékok –mely a többoldalú érzékszervi megtapasztalást és a felfedezést biztosítja. Cselekvésbe ágyazottan bővítjük az ismereteiket, és fejlesztjük a megismerő funkciókat.

Bölcsődénk jövőképe

- örömteli, boldog éveket biztosítunk bölcsődeink számára
- kölcsönös, bizalomra és együttműködésre épülő kapcsolatot alakítunk ki a családokkal
- nevelőmunkánk gyermekközpontú legyen
- derűs, családi légkör legyen a gyermek és felnőtt közösségben
- biztonságban neveljünk-gondozzunk
- megtartsuk a szakmai értékeinket
- képesek legyünk a folyamatos megújulásra, a szakmai fejlődésre
- a város elismert intézménye legyünk, és a családok bízzanak bennünk.

6. Kiemelt szakmai célkitűzések

Bölcsődénk elhelyezkedése, a tágabb közege, tárgyi környezetünk, a pedagógiai tevékenységrendszerünk segíti a külső világ tevékeny megismerését, a gyermekek és általuk a családok környezettudatos magatartásának alakítását. A fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, ingergazdag környezettel tesszük lehetővé, hogy a gyerekek nyitottan, érdeklődéssel fordulhassanak a környezet felé, kedvük legyen aktívan tevékenykedni. Sok lehetőséget kínálunk tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére. Követhető, pozitív mintát nyújtunk. Célunk, hogy az intézményünkbe járó valamennyi gyermek a tevékenységek által, olyan képességek, attitűdök birtokába jussanak, amelyeket, a mindennapi életben és intézményünkben kikerülve az óvodai élet folyamán is képesek hasznosítani.

Célunk: a környezettudatos magatartás megalapozása, annak elérése, hogy

- váljanak érzékenyék a környezetük iránt (felfigyel rá, rácsodálkozik)
- alakuljon ki bennük az egyszerű felelősségvállalás (nem dobom el, nem szakítom le, nem bántom, meglocsolom)
- általában, az az életvitel, szokások, amelyek elősegítik a környezet iránti pozitív érzelmi viszony megerősödését.

Mint minden jó cél eléréséhez, ennek az eléréséhez is szükség van a család – bölcsőde együttműködésére, egymás támogatására, egymástól tanulásra.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációját, korai fejlesztését 2007 óta végezzük. A kialakult jó gyakorlatok, tevékenységek jelen vannak a mindennapjainkban. A bölcsődei korai együttnevelés kulcsfontosságú, a gyermekek számára lehetővé teszi a másság megismerését. A bölcsődei életünknek a sajátos nevelési igényű gyermekek aktív részesei, akik a társaikkal együtt ismerik meg a bölcsődei környezet által kitárgult világot.

a. Külső világ tevékeny megismerése

Bölcsődénkben a külső világ felfedezését a gyermekek megismerési vágyára építjük. Saját tapasztalataik, megfigyeléseik által ismerjék és értsék meg az őket körülvevő, a bölcsődei környezet által kitágult világot. A közvetlen ismeretszerzéshez biztosítjuk a feltételeket, a környezethez kapcsolódó pozitív szokásokon keresztül környezetorientált attitűdöt alapozunk meg.

b. A külső világ tevékeny megismerésénél a célunk:

➤ A gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelő szintű biztonságos tájékoztató, eligazodás segítése. Megismertetjük a gyermekeket azzal a környezettel, amelyben a hétköznapokat töltik. Biztosítjuk, hogy élő és élettelen környezetet változatos tevékenységeken keresztül ismerjék meg. A környezet megismerését és befogadását segítő szabad játékokra a lehető legtöbb időt fordítjuk. Nagy odafigyeléssel gyarapítjuk az ismereteiket a feltételek biztosításával, melyet a korosztályoknak és egyéni igényeknek megfelelően alakítunk ki. A gondozási egységek berendezése, az udvari környezet, a tárgyi feltételek, a játékok, tevékenységre és felfedezésre ösztönzőek. Az aktivitást a kisgyermeknevelőkkel töltött együttlétet motiválja, akik törekednek a szeretetteljes érzelmi nevelésre, segítik személyes példamutatással a szocializációt. Az együtt töltött időben a gyermekek ismereteit gyarapítják: spontaneitásra épülő élménynyújtással, kötetlen szemlélődés, vizsgálódás, folyamatos és alkalmi megfigyelések által. A gyermekek felfedezéseit, tapasztalatait bővítik az egyéni gondozási helyzetekben, a kötetlen játékok alkalmával, a közös ünnepi alkalmakkor. Sokszínű témafeldolgozással törekszünk arra, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek életkoruknak megfelelően megismerjék, megszeressék szűkebb – tágabb környezetüket, biztonsággal eligazodjanak benne és vigyázzanak azok értékeire.

➤ Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, és az emberi alkotásokhoz. A gyermekeket körülvevő környezet nemcsak az aktivitást fokozza, hanem biztonságot is ad. A környezet megismerése során célunk, hogy felhívjuk a gyermekek figyelmét, azok értékeire és szépségére. Tartalma felöleli a belső és külső környezetből mindazt, ami a kisgyermek számára megtapasztalható és megérthető. A használati tárgyak, /bútorok/ és eszközök /játékok/ szerepét és jelentőségét, amilyen anyagokból vannak, ahogyan azokra vigyázunk, amire azokat használjuk, a mindennapok során formáljuk. A természetes környezethez fűződő viszonyunk magába foglalja a növények, állatok megismerését, szeretetükre nevelést. Tudatosan törekszünk arra, hogy minél több élményt gyűjtsünk az udvari környezetben, ahol megfigyelésekre, tevékenységekre adunk lehetőséget. A természetes környezetet a különböző évszakokban ismertetjük meg, és többoldalúan, komplex módon dolgozzuk fel: állatok, növények, termések, időjárás, évszakok jellemzői.

➤ Az évszakokhoz kapcsolódó jeles és ünnepnapok kiemelkednek a családok életében, a bölcsődénkben folyó nevelőmunkánk pedig kiegészítik a hagyományos családi ünnepeket. Célunk, hogy a jeles napokra való készülődésbe sokoldalúan bekapcsolódjunk és a tevékenységeken keresztül ismerjék a gyermekek meg, azok tartalmi elemeit.

➤ Bölcsődénkben a sajátos nevelési igényű és normál fejlődésű gyermekek együttnevelése a nap egészében együtt valósul meg. Az ép gyermekekkel való interakciók fejlesztő hatása biztosítja az eltérő fejlődésű gyermekek fejlődését. Az ép gyermekek pedig tapasztalatokat szereznek a másságról, egymás elfogadásáról, és új morális értékeket ismernek meg. A mindennapok során együtt fedezik fel az őket körülvevő világot, olyan tapasztalatokat szereznek a környezetükről, amely a bölcsődénkben minden gyermek számára hozzáférhető.

➤ A környezettudatos magatartás alakítása, a környezeti érzékenység felkeltése, a környezet értékeinek felismertetése, tapasztalat és ismeretszerzés formáinak biztosítása által. A

természetes udvari környezet alkalmas arra, hogy a szabadban változatos módon tevékenykedjenek a gyermekek, és sokféle tapasztalatot szerezzenek az élővilágról. A környezetbarát attitűd alakítása tevékenységeken valósul meg a bölcsődénken. Miközben megismerik a növényeket és állatokat, azok szeretetére és óvására neveljük a gyermekeket.

Megfigyeljük a természet évszakonkénti változásait, a változáshoz kapcsolódó alkalmi tevékenységekkel a környezet alakítását célozzuk meg, a helyi növény és állatvilágot megismerését segítjük.

c. A külső világ tevékeny megismerését az alábbi területeken valósítjuk meg:

1. Természeti környezet
2. Jeles napok és ünnepek
3. Környezettudatos magatartás alakítása
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése a környezet aktív megismerése által

d. Természeti környezet

➤ Megfigyeljük és beszélgetünk az évszakok változásairól /tavasz, nyár, ősz, tél/. A csoportszobákat évszakoknak megfelelően díszítjük. Megfigyeljük és beszélgetünk az időjárás – öltözködés kapcsolatáról. A gyermekek környezeti érzékenységét apró cselekedetekkel mélyítjük, télen madáretetést, minden évszakban az itatásukat a gyermekekkel együtt valósítjuk meg.

Terményeket, virágokat, növényeket gyűjtünk együtt /makk, dió, toboz, falevelek/, és a családokat is bevonjuk ezekbe a folyamatokba, családi kirándulások alkalmával ők is gyűjtsék a terményeket, és osszák meg velünk azokat. A gyűjtögetett terményekből is dekorációt készítenek, miközben tulajdonságaikkal, felhasználhatóságukkal ismertetjük meg a gyerekeket.

Tavasszal balkonládákba, az udvaron kialakított kiskertben különféle zöldségek, virágok ültetése, gondozása, megfigyelése, termésének megkóstolása. Miközben a csoport együtt tevékenykedik, ültet, palántáz, kertet gondoz, rengeteg új tapasztalatot, információt, tudást szerez. Tapintják a földet, a magokat, látják, ahogy növekszenek, virágzanak. Használjuk a „mi kertünk” kifejezést, ezzel is érzelmileg közelebb hozzuk a gyermekeknek.

➤ A bölcsődénk udvara lombos fákkal és bokrokkal tarkított, az itt élő növények, állatok megfigyelésekre adnak lehetőséget. A növényvilág változatosága /bokrok, lombhullató és örökzöld növények/ az évszakváltozás jellegzetességeit hordozzák magukon, amik alkalmi és folyamatos megfigyelésekre adnak lehetőséget. Mókusok, sün család, madarak, bogarak és rovarok jellemzőit, tulajdonságait, szokásaikat, táplálkozásukat a kisgyermeknevelőinkkel együtt fedezik fel a gyermekek, miközben hozzájuk fűződő pozitív viszonyt alakítunk ki.

➤ Tavasztól ősziig az udvari munkákat megfigyeljük, /fűnyírás, sepregetés, levélgyűjtés, tereprendezés/, lehetőség szerint a gyerekek játékos részvételét is megvalósítjuk. A tárgyi környezetben minél több természetes anyag használatára törekszünk. Beszélgetéseken, képnézegetéseken, a környezet tevékeny megismerésén túl igyekszünk a vizuális nevelést, a zenei és irodalmi nevelést, valamint a játékos testnevelést is átszőni ezzel a szellemiséggel.

➤ Kisgyermeknevelői közösségünk a magyar népi gyermekdalok és mondókák gazdagságát ismerve, abból merítve tudatosan épít annak nevelő és személyiséget gazdagító hatására ebben a korai- alapozó életszakaszban. A felhasznált dal- és mondóka anyag témája kapcsolódik az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, valamint szólnak a növényekről, állatokról.

A mesélésre, verselésre alkalmas helyzetek alakítását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és az ebből fakadó igények határozzák meg. Népi és irodalmi anyagból merítünk, melyek a

tevékenységek során szerzett tapasztalatok feldolgozását, sokoldalú megismerését is segítik pl.: évszakokhoz kapcsolódó mesék, állatokról szóló történeteket, ismeretszerző kiadványok. A vizuális nevelésben helyet kapnak a természetes alapanyagok, melyeket együtt gyűjtünk, és felhasználunk az alkotó tevékenységek folyamán pl.: falevelekből képek készítése, gyümölcs-zöldség nyomdázás.

e. Jeles napok és ünnepek

➤ Az ünnepek elsősorban családi ünnepek. Tudjuk, hogy az igazi nagy öröm, a nagy ünneplés családi körben éri a gyereket. Mi az ünnepekre való készülődésbe kapcsolódunk be, együtt készülünk a gyerekekkel a jeles napokra, és közösségi ünnepé varázsoljuk. Sokoldalúan dolgozzuk fel a jeles napok tartalmi elemeit; a gyerekekkel együtt egyedi dekorációkat alkotunk, kellékeket és eszközöket készítünk, /gyurmázás, festés, tépés, ragasztás/ beszélgetésekkel, zenei és irodalmi élményekkel tesszük teljessé az aktív feldolgozást. A gyermekek spontán kezdeményezésére építve segítjük az alkotókedv, készség kibontakozását, a tevékenységeket a nap bármely szakában hozzáférhetővé tesszük, hogy a gyermekek tevékenységi és megismerési vágyát kielégítsük.

Közös ünnepi alkalmak a bölcsődénkben a Mikulás, az Adventi készülődés, Farsang, Húsvéti készülődés az Anyák napi megemlékezés. A családokkal együtt szervezett programjaink is tevékenységközpontúak: őszi, Karácsonyi és Húsvéti, gyermeknapi családi délutánok.

f. Környezettudatos magatartás alakítása

„A kisgyermekkorban szükséges megalapoznunk a létünkre figyelés igényét és képességét is.”
(Gévai 2011)

A nevelő és gondozó munkában tudatosan alkalmazzuk a környezet iránti érzékenységet fokozó tevékenységeket. Természetesen figyelembe vesszük a bölcsődés gyermekek sajátosságait, az érzelmekre épülő megismerési vágyat, amely a bölcsődei élet minden szakaszában jelen van. Az általunk biztosított környezet lehetőségeinek és sajátosságainak ismeretében tudatosan alakíthatjuk a környezettel való törődést. A gyermekek megismerési vágyára építve, a közös tevékeny tapasztalatszerzés, a tevékenységterületek általi feldolgozás a meglévő és újabb ismereteket gazdagítják. Mindeközben olyan élményeket élnek át a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel, ami alakítja a megismerő funkciókat, fejlődnek a képességeik.

A környezeti nevelés értékközvetítés, melynek során fontos feladataink vannak. Szeretnénk elérni, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek megismerjék és szeressék a természetet. A „világ megízlése”, megtapintása, játékos megközelítése- ez áll közel a bölcsődés gyermekhez. Bemutatókat szervez az udvarról, a növényekről, kis állatokról, bogarakról, vízről, miközben kincseket gyűjt: terméseket, falevelet, köveket.

A természetes jeles napok - állatok világnapja, a víz világnapja, madarak és fák napja, a Föld napja – olyan napok, amelyeknek a tartalma és mondanivalója közel áll a kisgyermek érzélemvilágához. A zöld napokhoz kapcsolódó élmény és ismeret, tevékenységek általi, folyamatokban való feldolgozása a jeles napokhoz kapcsolódó élmények befogadását támogatja. A ráhangolódásba, a megelőző gyűjtőmunkába a családok bevonására is törekszünk, amely által a családokkal való kapcsolattartás is mélyül. A természetes élővilághoz kapcsolódó pozitív viszonyt alapozza meg minden közös élmény.

A környező világ tevékeny megismerésében a közvetlen tapasztalásra – megfigyelésre - vizsgálódásra - cselekvésre építünk. A bölcsődénk külső környezete környezetbarát, zöld övezetek, fák, virágok, bokrok gazdagítják, a szabad mozgástérben az udvari játékeszközök is természetbarát anyagból készültek. A belső környezet egy részében a világító testek takarékosak, a bútorok, a használati tárgyak és játékok is természetes anyagból készültek. A teljes kö-

zösség az újrahasznosítható tárgyak felhasználására törekszik: játékok, dekoráció, használati tárgyak bevonásával. Mind a külső, mind a belső környezet tiszta, higiénikus.

A gyermekek gondozási tevékenységek közben - a kisgyermeknevelő figyelmét élvezve - ismerkednek meg a higiéniai szokásokkal, megerősítést kap a jó szokások gyakorlata, és ezáltal beépülnek. Önmaguk tisztán tartásával is védik a közvetlen környezetüket, a cipőcsere, a kézmosás is alapeleme a környezettudatos magatartásnak.

Bölcsődénk szelektíven gyűjti a szemetet. A gyerekekkel is szeretnénk ezt megismertetni, ehhez szükséges eszközöket beszerezni.

A gyermek elsősorban a családból, majd tőlünk, kisgyermeknevelőktől vesz át magatartási mintákat, minket kérdez, ha nem ért valamit. Ezért nagyon figyelniük kell, milyen példával járunk előttük, mit válaszolunk feltett kérdéseikre. Kötelességünk mindazt az értéket és szépséget, amit a természet ránk hagyott és ad, megőrizni és védeni.

A kisgyermeknevelők feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A jövőben is szeretnénk a környezettudatos szemlélet szerint alakítani a bölcsődei környezetet, és ehhez kapcsolódó ötletekre, javaslatokra nyitottak vagyunk.

g. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése a környezet aktív megismerése által

A bölcsődénkben teljes integrációban történik a sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésre jogosult gyermekek gondozása. Egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sérült gyermeket látunk el, a csoport létszáma maximum tíz fő.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek beszoktatásától fogva egy kisgyermeknevelője van - aki a gyermek fejlődését nyomon követi, segíti, együttműködik a gyógypedagógussal, és a kisgyermeknevelői teammel. Vezeti a gyermek fejlődési naplóját, családi füzetét, és aktívan részt vesz a csoportos foglalkozásokon. A saját kisgyermeknevelő nagy hangsúlyt fektet a gyermek beszoktatására, adaptációjára.

A folyamatosan bővülő tárgyi feltételeink –*utalás: a bölcsőde tárgyi feltételei* - és a szakképzett, megújulásra kész személyi feltételek –*utalás: személyi feltételek* - biztosítják az intézményünkben, hogy a minden gyermek aktívan fedezze fel a környezetét, ismerje meg önmagát és társait.

Az együttnevelés során – **integráció** révén az eltérő fejlődésmenetű kisgyermek megtapasztalják, hogy ők mások; konfliktuskezelő stratégiákat sajátítanak el, felismerik a saját érdekeiket, és azok érvényesítését. Megsokszorozott szociális kölcsönhatások révén társadalmilag elfogadott magatartás repertoárokat ismernek meg. Fejlődik az alkalmazkodó képességük, szocializációjuk is magasabb szintet ér el.

Az ép gyermekek tapasztalatokat szereznek a másságról, kialakulnak olyan morális értékek, mint az empátia, tolerancia. Megismerik az együttműködés formáit, elfogadóvá válnak. Erősödik az önismeretük, önértékelésük, és fejlődik az alkalmazkodó képességük.

A korai fejlesztés: a rehabilitáció részeként a 0-6 éves korú eltérő fejlődés menetű (sajátos nevelési igényű - SNI) gyermekek tervszerűen felépített komplex programja, amely diagnosztikai vizsgálatot, gyógypedagógiai fejlesztést-oktatást és különböző terápiás szolgáltatásokat foglal magába.

A korai fejlesztés célja: hogy megelőzze a tünetek manifesztálódását, újabbak kialakulását.

Elősegíti a gyermek képességeinek, készségeinek fejlődését, megteremti a jobb életminőség lehetőségeit. Segít beilleszkedni a lehető legtökéletesebben az SNI gyermeknek az épek társadalmába.

Bölcsődénkben a korai fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a tanév rendjéhez igazodva egyéni fejlesztési terv alapján, a kialakított fejlesztő szobában egyéni vagy mikro csoportos formában. A gyermekek fejlődéséről a kisgyermeknevelők és a gyógypedagógus tájékoztatják egymást, az elérendő célokat egyeztetik.

Az integrált nevelés és a korai fejlesztés, támogatást és segítséget nyújt a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családoknak, csökkenti az egyén és a társadalom terheit.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára a bölcsődei élet kezdetével növekszik a társadalomba való beilleszkedés esélye.

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők magas szakmai színvonalú munkával, figyelemmel, szeretettel segítik a gyermekek beilleszkedését, érzelmi biztonságuk megteremtését, harmonikus személyiségfejlődésüket. A közösségben a gyermekek differenciált fejlesztésben részesülnek, dominál az egyéni bánásmód. A gyógypedagógus komplex fejlesztésekkel egészíti ki a kisgyermeknevelők munkáját. A nevelő-gondozó tevékenységünkben a gyermekek aktuális tevékenységéből indulunk ki. A célunk az ép és egészséges gyermekek esetében is az érzelmi biztonság megteremtése, közös tevékenységekre épülő, közös élmények nyújtása, a környezet aktív megismerésének lehetővé tétele, a gyermekek kompetenciáján alapuló tapasztalatszerzés, kommunikáció, tolerancia, empátia élményének átélése.

7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

2016. január 1-től bevezetésre kerülő pedagógus életpálya jelentős megújulást hozott a szakmánknak, ami nagy kihívások elé állítja a pedagógusokat.

A szakmai munka eredményessége és színvonala nagyban függ a szakemberek felkészültségétől. Elengedhetetlen a továbbtanulás, a továbbképzés. Támogatjuk, hogy minél több kisgyermeknevelő rendelkezzen szakirányú főiskolai diplomával. A továbbképzési ütemterv szerint haladva szervezett, innovatív, a kisgyermekellátásunkhoz kapcsolódó továbbképzéseken van lehetőségük részt venni a pedagógusoknak. A házi továbbképzések, bővülő szakmai könyvtárunk, az önképzés, szakmai napokon, konferenciákon való részvétel is a szakmai megújulást támogatják.

Továbbképzésekre való jelentkezésnél figyelembe vettük, és továbbra is szem előtt tartjuk, hogy programunk megvalósítását elősegítő ismereteket szerezzenek a kisgyermeknevelők, a gyermekek ellátását és a családok segítségét támogató kompetenciák szélesedjenek. Az elmúlt években többek között a korai fejlesztéshez, és az integrált neveléshez kapcsolódó továbbképzéseken vettek részt a kisgyermeknevelők: autizmus spektrum zavarral élő gyermekek – az autizmus szempontú infokommunikációs akadálymentesítés megnevezésű tanfolyamon bővítette a tudását két kisgyermeknevelő. Egészségügyi alapismereteiket frissítette további két kisgyermeknevelő, a családokkal kapcsolatos, gyakorlatban alkalmazható tapasztalatcsere volt lehetősége öt kisgyermeknevelőnek, két fő pedig a papírszínház és annak alkalmazását ismerhette meg több alkalmas kurzus keretében.

A játék az első életévben - továbbképzésen két kisgyermeknevelő, zenei nevelés a bölcsődében továbbképzésen 11 kisgyermeknevelő vett részt. A Gállné Gróh Ilona nevéhez kötődő feledhetetlen élményeket, ismereteket a képzésén résztvevők a gyakorlatba beépítették. A családokkal közös zenei nevelést támogató program rendszeressé vált az intézményünkben.

A Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. valamint a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szervezésében több témakörű szakmai tanfolyam, és szakmai e-learning gazdagította

tudásunkat. Két kisgyermeknevelőnek lehetősége volt Gordon tréningen részt venni. Az új módszertani ismeretek megismerését segítik az DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye vezetői, amelyek közvetítésében az intézményünk koordinátorainak jelentős szerepe van. Házi továbbképzések keretében is foglalkozunk a szakmai ismeretek megújításával, új módszerek átadásával. Ezek alkalmával az aktuális továbbképzésen részt vevő kisgyermeknevelő beszámol az ott tanultakról, hallottakról. A programunk sajátosságainak kiteljesedésére törekvő közösségünk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a családokkal való szorosabb kapcsolódást előtérbe helyezi. A szakirodalmakból, publikációkból, megismert cikkeket, írásokat megosztják egymással. A meglévő ismereteink felfrissítése, tovább gondolása, tapasztalataink, véleményeink kicserélésére adnak alkalmat a házi képzések. Folyamatosan bővítjük szakmai könyvtárunkat.

7.1. Terepintézmény

A koronavírus világjárvány miatt, a korlátozó intézkedések nem tették lehetővé, hogy hallgatókat fogadjunk, a képzések online formában zajlottak. Reményeink szerint 2022 őszétől újra aktívan részt vehetünk a jövő szakembereinek képzésében, melyet 2007 óta gyakorlunk. Ettől az időponttól ismét a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karáról érkező hallgatóknak biztosítjuk a gyakorlati helyet. A főiskola képviselőivel, az igazgatóság szervezésében kommunikálunk, személyes találkozókra szervezett formában évente kétszer, és a záróvizsgák alkalmával kerül sor. Évente legalább 18-20 fő - BA oktatási képzésben érintett - hallgató érkezik hozzánk, akik legalább hat félévben a hetek számát növelve szereznek gyakorlati tapasztalatokat. Lehetőség szerint első félévtől a záróvizsgáig ugyanabban a csoportban töltik a gyakorlatukat.

A hallgatók fokozatosan ismerkednek a bölcsődei élet szépségével, a kisgyermeknevelői munka sajátosságaival. Először megismerkednek a csoporttal, megfigyeléseiket a főiskola által meghatározott szempontok szerint végzik, a gyerekeket fokozatosan ismerik meg, bekapcsolódnak a gondozási tevékenységbe, a nevelő munkába. A hallgatók a mentor-kisgyermeknevelőktől mintát, útmutatást, tanácsokat kapnak, akik a tanulók írásbeli munkáját is nyomon követik. Írásbeli, szóbeli segítséget nyújtanak azok vezetéséhez, a feladatok megvalósításához. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését végző gyógypedagógus is a gyakorlati feladataik megvalósítását segíti, a fejlesztő foglalkozások megtekintését lehetővé téve, és elemzésüket segítve.

A kisgyermeknevelők, szakirodalmak ajánlásával bővítik a hallgatók ismereteit, melyekhez a tanulók részben a helyi könyvtárunkban is hozzáférnek. Kérésre a szakdolgozatok elkészítését is segítik, kérdőívek közreadásával, nyomon követéssel, tanácsadással. A hallgatók szívesen töltik gyakorlatukat intézményünkben, és a kisgyermeknevelők részére is kihívást jelent átadni a minőségi gyermekellátás gyakorlati fogásait. A bölcsődénkben valamennyi kisgyermeknevelőnek van lehetősége átadni a gyakorlati tudását, akik felelősen, segítők, támogató attitűddel alakítják ki, tartják fent a kapcsolatot a jelöltekkel.

Bölcsődénk duális képzőhelyként működik a szakképzésben, kisgyermekgondozó-nevelő képzés vonatkozásában. Az intézményünk együttműködési megállapodást kötött a Mesterlevél Ágazati Képzőközponttal, mely a Debreceni Szakképzési Centrum képzéseinek vonatkozásában segíti szakmai gyakorlati oktatás megvalósulását cégeknél és intézményeknél.

A duális képzőhelyek nyilvántartását a Gazdasági Kamara vezeti. A duális partnernél lehetőség nyílik az iskolákban megszerzett ágazati alaptudással duális szakirányú oktatásban részt venni, ahol a diákok a program tantervében meghatározott szakmai ismereteket sajátítják el. A tanulók heti több napon a bölcsődében kapnak szakmai oktatást és itt készítjük fel őket a szakmai vizsgák gyakorlati részére. Oktatásukat kamarai nyilvántartásba vett szakoktatóink

végzik.

8. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Családok

A legfőbb partnereink a gyermekek és a családok, akikkel a kapcsolattartás formáit az intézményi hagyományokra építve gyakoroljuk, bővítjük. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvétel, etikai szempontból megfelelő tapintatos, folyamatos kommunikáció. A kapcsolattartásnak több formája van: tájékozódásra ad lehetőséget az intézményi honlap, bölcsődénkben szervezett nyíltnapok, első szülői értekezlet, családlátogatás, napi beszélgetések érkezéskor, távozáskor, szülőcsoportos beszélgetés, szülői értekezlet, családi délutánok, családi füzet, hirdetőtábla, email, különböző online felületek, telefonos megkeresés.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézmény Tagintézményei

Fontosnak tartjuk a tagintézmények közötti kapcsolatok szélesítését, egymás munkájának megismerését. Az összehangolt szakmai munkával lehetővé válik, hogy szolgáltatásainkat közel azonos színvonalon tudjuk nyújtani. A közös szakmai napokon, programokon lehetőség nyílik a tapasztalatok cserélésére, ötletek merítésére.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Élelmezési csoport

Az élelmezés biztosításával kapcsolatos teendőket az épületben működő élelmezési csoport látja el.

Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Az integrált csoportokba járó gyermekek felvétele kapcsán és az ő fejlődésük nyomon követése érdekében rendszeres kapcsolattartás van közöttünk.

Óvodák

A bölcsőde és az óvoda között fontos olyan tartalmas kapcsolatot kialakítani, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, ezáltal a gyermekek részére zökkenőmentessé válhat az átmenet. A Görgey utcai óvodával tartjuk a kapcsolatot, hiszen az óvodaérett gyermekeinknek 60%-a választja ezt az intézményt. Az óvodavezető egy alkalommal tájékoztató szülői értekezletet tart az intézményünkben, az érdeklődő családoknak.

Az óvodába készülő gyermekeinkkel látogatást teszünk a leendő csoportjukba, ahol ismerkednek a játékeszközökkel, óvodapedagógusokkal.

Debreceni Intézmény Működtető Központ

A bölcsőde zavartalan működése érdekében e-mailés és telefonos a kapcsolattartás.

DMJV Családsegítő és Gyermejjóléti Központja.

A szervezetek szakembereivel szoros az együttműködés a bölcsődében nevelt gyermekek érdekében.

Magyar Bölcsődék Egyesülete

Rendszeres kapcsolattartás, együttműködés, segítségkérés és adatszolgáltatás a bölcsőde szakmai érdekvédelmének, az ellátás színvonalának folyamatos, az igényekhez igazodó emelése érdekében.

Szakmai konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel.

A Magyar Bölcsődék Egyesülete bölcsődei módszertani szervezet által kijelölt Bázisintézmények közül: Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzat Egészségügyi és Bölcsődei Igazgatósága szakmai konzultációk, továbbképzések tekintetében.

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Képzési Főosztály

A szakdolgozók működési nyilvántartásba vétele, továbbképzések jelentése.

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai kar

A kompetenciák megtartásával szoros a kapcsolatunk a szakember képzés jegyében.

9. A tájékoztatás helyi módja

A bölcsődei nevelés - gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele, a családokkal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket a bölcsőde, ill. a család teremt meg. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában a bölcsőde nyitott és kezdeményező.

- Minden évben kora tavasszal nyílt napokat szervezünk leendő bölcsődéseinknek és szüleiknek, amelyen megismerkednek a gondozási egységekkel, a hozzájuk kapcsolódó udvari környezettel, valamint a kisgyermeknevelőktől kapnak tájékoztatást a bölcsődei életről. Mindeközben kötetlenül, a kisgyermekkel együtt játszanak, és ismerkednek a felfedezésre váró világgal.
- Családlátogatás a kisgyermek bölcsődei beszoktatásának kezdete, része. A látogatás magába foglalja a tájékozódás, a tájékoztatás, az információcsere lehetőségét, a gyermekkel otthonában történő ismerkedést, közös élményszerzést.
- Szülővel történő beszoktatás segíti a gyermek beilleszkedését, alkalom arra, hogy a gyermek-kisgyermeknevelő-szülő kapcsolati tőkéjének megalapozása létrejöjjön. Lehetőséget nyújt megismerni és elfogadni a gyermek, otthonról hozott szokásait.
- Délelőtt – délutáni találkozások a kisgyermeknevelőkkel, akik a gyermekekről cserélnek információt a szülőkkel, hozzátartozókkal.
- Fogadóóra - egyéni beszélgetésekre lehetőség van a megjelölt, illetve kezdeményezett időpontokban.
- Családokkal közös programok: családi délutánok a családi ünnepekre való ráhangolódás jegyében, zenei foglalkozások a családokkal, gyermeknap kerti parti, búcsúzó.
- A Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye honlapján való megjelenés.
- Programok, a gyermekellátással kapcsolatos általános információk bölcsődei hirdetőtábláján való megjelenítés.
- Szülői értekezletek szervezünk:
  - A gyermekcsoportokban szervezett értekezletek.
  - Minden év júniusában bölcsődei jogviszonyba lépő gyerekek családjai részére.